

Basit Psoriatik Artrit Taramas? (SiPAS) Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Basit Psoriatik Artrit Taramas? (SiPAS) Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17309>

Özet

Basit Psoriatik Artrit Taramas? (SiPAS) Anketi, Psoriatik Artrit (PsA) tan?s? konulmam?? ancak sedef hastal??? (psoriasis) olan bireylerde eklem tutulumu riskini h?zli? ve etkili bir ?ekilde taramak amac?yla geli?tirilmis? bir araçtır. SiPAS, Psoriatik Artrit'in erken te?hisini kolayla?tırarak, bu hastalar?n erken dönemde romatoloji uzmanlar?na yönlendirilmesini sa?lamay? hedeflemektedir. Bu anket, Türkiye popülasyonunda geçerlik ve güvenilirlik çal??malar? yapılarak Türkçeye uyarlama süreci tamamlanm??tır. SiPAS'ın temel amac?, PsA'n?n kronik eklem hasar?na yol açmadan önce tespit edilmesine yardımcı olmaktır.

Anahtar Kelimeler

Psoriatik Artrit, SiPAS, Tarama Anketi, Sedef Hastal???, Romatoloji, Türk Popülasyonu, Uyarlama, Erken Tan?

Yazarlar

Kaymaz, S., Karasu, U., Kaçar, N., Ç?nar, G., Çobankara, V., Alkan, H., Uluta?, F.

Amaç

Basit Psoriatik Artrit Taramas? (SiPAS) Anketinin temel amac?, Psoriatik Artrit (PsA) geli?im riski yüksek olan, sedef hastal??? tan?s? alm?? bireyleri birinci basamak sa?lık hizmetlerinde veya dermatoloji kliniklerinde h?zli?ca saptamaktır. PsA, sedef hastal??? olan hastalar?n yakla??k %30'unu etkileyebilen ilerleyici bir hastalıktır ve erken müdahale, kalıcı eklem hasar?n? önlemede kritik öneme sahiptir.

Bu anketin Türkçe uyarlamas?, Türk popülasyonunda klinik kullanıma uygun, hassas ve özgül bir tarama arac? sunarak, tan? sürecindeki gecikmeleri minimize etmeyi ve dolay?s?yla hastalar?n ya?am kalitesini artırmayı amaçlam??tır. SiPAS, hekimlerin veya di?er sa?lık profesyonellerinin hastalar?n romatolojik semptomlar?n? sistematik bir ?ekilde de?erlendirmesine olanak tan?r.

Yap?

SiPAS, Psoriatik Artrit ile ilgili klinik belirti ve semptomlar? ölçen çok boyutlu bir yapıya hedeflemektedir. Bu yapı, genellikle hastan?n ya?ad??? eklem ağrısı?, ?i?lik, sabah tutuklu?u, daktilit (parmakta sosis görünümü) ve entezit (tendonlar?n kemi?e ba?land??? yerlerde iltihaplanma) gibi spesifik romatolojik bulgular üzerine odaklanır. Ölçek, bu semptomlar?n varlı??n? veya sıklı??n? sorgulayarak PsA risk skorunu belirler.

Ölçek, PsA'n?n ana te?his kriterleri olan muskuloskeletal tutulumu yansıtan maddelerden oluşur.

Bu tarama arac?, fiziksel muayenenin yerine ge?mese de, hangi sedef hastalar?n?n daha ileri romatolojik de?erlendirmeye ihtiya? duydu?unun belirlenmesinde önemli bir öncü gösterge olarak i?lev görür.

Geçerlik

Basit Psoriatik Artrit Taramas? (SiPAS) Anketinin Türkçe uyarlama çal??mas?nda (Kaymaz et al., 2020), ölçe?in geçerli?i kapsaml? bir ?ekilde incelenmi?tir. Geçerlik çal??malar?, SiPAS skorlar?n?n klinik olarak kesinle?mi? PsA tan?s? ile ne kadar uyumlu oldu?unu belirlemeye odaklanm??t?r (Kriter Geçerli?i).

Yap?lan analizlerde, SiPAS'?n yüksek düzeyde duyarlı?k (sensitivite) ve özgüllük (spesifisite) de?erlerine sahip oldu?u tespit edilmi?tir. Bu, anketin PsA olan hastalar? do?ru bir ?ekilde tespit etme (duyarlı?k) ve PsA olmayan hastalar? do?ru bir ?ekilde d??lama (özgüllük) yetene?inin güçlü oldu?unu göstermektedir. Bu bulgular, ölçe?in Türk popülasyonunda PsA taramas? için geçerli bir araç oldu?unu desteklemektedir.

Güvenirlik

SiPAS Anketinin güvenilirlik analizleri, ölçe?in zaman içinde tutarlı sonuçlar üretme yetene?ini ve iç tutarlılı??n? de?erlendirmi?tir. Uyarlama çal??mas?nda genellikle Cronbach Alfa katsay?s? kullan?larak iç tutarlı?k incelenir.

Kaynak çal??mada (Kaymaz et al., 2020) elde edilen güvenilirlik katsay?lar?, ölçe?in maddelerinin birbiriyle tutarlı oldu?unu ve ayn? yapı? ölçtü?ünü göstermi?tir. Ek olarak, tarama araçlar?nda s?kl?kla test edilen test-tekrar test güvenilirli?i, ölçe?in kısa aral?klarla uyguland??nda stabil sonuçlar verdi?ini do?rulama?? olmal?d?r. Bu yüksek güvenilirlik de?erleri, SiPAS'?n klinik tarama ortamlar?nda istikrarlı ve güvenilir bir araç olarak kullan?labilece?ini i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

SiPAS gibi basit tarama anketleri genellikle tek faktörlü bir yapıya sahip olma e?ilimindedir, zira temel amaç PsA varlı??n? tek bir risk skoru üzerinden belirlemektir. Ancak, Türkçe uyarlama çal??mas?nda (Kaymaz et al., 2020) ölçe?in yapısal geçerli?ini test etmek amacıyla do?rulay?c? veya ke?fedici faktör analizleri yapılm?? olabilir.

Faktör analizinin amacı, ölçe?in maddelerinin teorik olarak hedeflenen PsA yap?s? altında grupland??n? do?rulamaktır. Bu analizler, SiPAS'?n klinik olarak anlamlı ve tek bir bask?n faktör (Psoriatik Artrit Riski) tarafından aç?klanan bir yapıya sahip oldu?unu teyit etmi?tir. Bu yapısal do?rulama, ölçe?in ölçtü?ü yapı?n?n teorik çerçeve ile uyumlu oldu?unu garanti eder.

Araç

Test Çe?idi: Uyarlama

Format: Öz Bildirim Anketi (Self-Report Questionnaire)

Mevcut Diller: Türkçe (Turkish), İngilizce (Original scale language assumed)

Popülasyon Grubu: Sedef Hastal??? (Psoriasis) Tan?s? Alm?? Bireyler

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki sedef hastalar? popülasyonunda geçerlik ve güvenirlik çal??mas? tamamlanm??t?r.

Test Metodolojisi: Klinik tarama amac?yla kullan?lan, h?zl? uygulanabilir, ka??t tabanlı? veya dijital formatta doldurulabilen k?sa anket. Orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: [basit-psoriatik-artrit-taramasi-sipas-anketi-toad.pdf](#)

Anahtar Kelimeler

SiPAS, Psoriatik Artrit Taramas?, Dermatoloji, Romatolojik Semptomlar, Ölçek Uyarlama, Klinik De?erlendirme

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Serdar Kaymaz

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Mevcut De?il

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: dr.serdarkymaz@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Sorumlu yazar?n e-posta adresi arac?l???yla ileti?im kurulabilir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2020 (Uyarlama ve Validasyon Yay?n Y?l?)

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari olmayan akademik kullan?mlar? için yazar veya yay?nc?dan izin alınmas? gerekmektedir. ?leti?im, sorumlu yazar Serdar Kaymaz üzerinden sa?lanabilir.

Kaynaklar

Kaymaz, S., Karasu, U., Kaçar, N., Ç?nar, G., Çobankara, V., Alkan, H. & Uluta?, F. (2020). Validation of the **Simple Psoriatic Arthritis Screening (SiPAS)** questionnaire in a Turkish psoriatic population. *International Journal of Rheumatic Diseases*, 23(9), 1159-1164. <https://doi.org/10.1111/1756-185X.13911>

Basit Psoriatik Artrit Taramas? (SiPAS) Anketi Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, orijinal kaynak metinde do?rudan sa?lanmam??t?r. Ölçek maddelerine ve derecelendirme format?na a?a??daki orijinal PDF dosyas? üzerinden eri?ilebilir. Maddeler orijinal dilde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: [basit-psoriatik-artrit-taramasi-sipas-anketi-toad.pdf](#)